

БОБИЛЬОВА Ольга Олександрівна

11 травня 2025 року пішла з життя Ольга Олександрівна Бобильова. Непоправна втрата, адже її знала, поважала та шанувала вся медична громадськість України.

Бобильова Ольга Олександрівна була заступником директора з наукової роботи Державного підприємства «Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І. Медведя Міністерства охорони здоров'я України». Вона кандидат медичних наук, заслужений лікар України, заступник національного координатора міжнародних програм ВООЗ «Айфіка», «Оцінка медичних наслідків аварії на ЧАЕС», «Сакава – Чорнобиль» (Японія), «Безпека цивільних ядерних реакторів» (США).

О.О. Бобильова народилася 12 квітня 1949 р. у м. Києві. У 1967-1973 рр. навчалася у Київському медичному інституті імені О.О. Богомольця на санітарно-гігієнічному факультеті. У 1973-1976 рр., одержавши

вищу освіту, протягом чотирьох років працювала лікарем районної санепідстанції у місті Конотоп Сумської області, згодом – у Республіканській санепідстанції МОЗ України.

З 1977 р. – інспектор-лікар Головного санітарно-епідеміологічного управління МОЗ України. 1986 рік закарбувався у пам'яті мільйонів людей земної кулі своїм трагізмом – Чорнобильською катастрофою. Особливо боляче ця жахлива подія відбулася на українцях. Від самовідданої злагоженої роботи медиків залежали долі сотень тисяч наших співвітчизників. Ольга Олександрівна, лікар-гігієніст, особливо гостро відчувала необхідність кваліфікованих і цілеспрямованих дій. Отже, у 1986 р. вона взяла участь в організації роботи медичних установ України з ліквідації медичних наслідків аварії на ЧАЕС, а вже з серпня 1986 р. очолила відділ радіаційної гігієни Головного санітарно-епідеміологіч-

ного управління МОЗ України. Власний досвід роботи та результати наукової розробки питань, пов'язаних з оцінкою радіаційного стану на території України, забрудненої внаслідок аварії на ЧАЕС, та організацією роботи з ліквідації її медичних наслідків лягли в основу понад 110 наукових праць та кандидатської дисертації «Оцінка впливу аварії на ЧАЕС на стан здоров'я дітей» зі спеціальності «Гігієна» (1994 р.).

Набутий за п'ять післячорнобильських років досвід став неоціненним скарбом як для самої О.О. Бобильової, так і для науки і охорони здоров'я в цілому. Тому не випадково у 1991 році вона очолила новостворене Головне управління медичних проблем аварії на ЧАЕС та радіаційного захисту населення МОЗ України і посіла посаду заступника Головного державного санітарного лікаря з питань нагляду за об'єктами спеціального призначення, а з березня 1999 р. – першого заступника Міністра охорони здоров'я України та Головного державного санітарного лікаря України.

Ольгу Олександрівну нагороджено грамотою Верховної Ради УРСР за участь у ліквідації аварії на ЧАЕС, вона мала звання заслуженого лікаря України, а також була нагороджена дипломом Генерального секретаря ООН та виконавчого координатора ЮНІСЕФ за вагомий особистий внесок у виконання Міжнародних Чорнобильських програм і соціальний захист потерпілих верств населення від наслідків ядерних випробувань.

За роки роботи в МОЗ України основними напрямками наукової, організаційної та практичної діяльності було забезпечення санітарного благополуччя населення України. Ольга Олександрівна брала активну участь у розробці та організації виконання державних профілактичних програм, спрямованих на впровадження здорового способу життя, боротьбу з тютюнокурінням, наркоманією, реалізацією заходів профілактики та лікування СНІДу, туберкульозу тощо.

За роки своєї роботи в закладах державної санепідслужби і Міністерства охорони здоров'я як санітарний лікар О.О. Бобильова брала безпосередню участь у роботі зі встановлення причин та ліквідації наслідків

таких екологічних катастроф та надзвичайних ситуацій як забруднення ріки Дністер шламами Стебніківського калійного комбінату в 1984 році, аварія на Чорнобильській атомній електростанції в 1986 році та наслідки радіаційного забруднення території України в 1986-2003 рр., чернівецька хвороба дітей (1988-1990), надзвичайна екологічна ситуація в с. Болеславчик, Чаусово 1, 2, Підгірне, Мічурінці Первомайського району Миколаївської області в 2000-2002 рр., катастрофічна повінь у Прикарпатті у 2009 р., розслідування випадків масових захворювань та спалахів кору (2005-2015 рр.).

3 травня 2003 року О.О. Бобильова працювала заступником директора з наукової роботи Наукового центру превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І. Медведя МОЗ України. Як заступник директора займалася організацією наукової діяльності Центру за напрямками: наукове обґрунтування методології державного санепіднагляду, діяльності санітарно-епідеміологічної служби та державної санітарно-епідеміологічної експертизи, їх нормативно-правового та інформаційного забезпечення; проблеми безпечного застосування пестицидів, агрохімікатів, полімерних матеріалів, інших хімічних речовин з токсичними властивостями, токсичних відходів, товарів побутової хімії, косметики, деззасобів; безпека та якість продуктів харчування.

О.О. Бобильова координувала та контролювала процес проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи, яка включає комплексне вивчення документів, лабораторні дослідження, а також обстеження об'єктів та визначення пов'язаних із ними небезпечних факторів, їхню оцінку на відповідність вимогам санітарних норм.

Ольга Олександрівна брала активну участь у розробці проєктів Закону України «Про медичне страхування», постанови Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку взаємодії органів державної влади та юридичних осіб, які проводять діяльність з отруйними речовинами, в разі виявлення таких у незаконному обігу». У ролі члена робочої групи брала участь у підготовці нової редакції Закону України «Про відходи». Також за її участі розробле-

но то доопрацьовано проекти нових нормативних документів, спрямованих на оптимізацію держсанепіднагляду та держсанепідекспертизи: проект державних санітарних правил; проект методичних вказівок «Проведення державних випробувань мінеральних добрив», Державні санітарні правила ДСанПіН «Полімерні та полімервмісні будівельні матеріали, вироби і конструкції. Гігієнічні вимоги безпеки», ДСанПіН «Полімерні і полімервмісні матеріали для виробництва меблів. Гігієнічні регламенти виробництва і застосування», ДСанПіН «Матеріали та вироби текстильні і шкіряні. Гігієнічні регламенти виробництв і застосування», проект ДСанПіН із питань поводження з медичними відходами. Введення розробленої нею реєстраційної картки полімерних матеріалів, класифікації мінеральних добрив за ступенем небезпеки, гігієнічних вимог до безпечного транспортування, зберігання та застосування сприяло поліпшенню держсанепіднагляду та методології держсанепідмемекспертизи. Під керівництвом Бобильової О.О. Міністерством охорони здоров'я, Міністерством охорони навколишнього природного середовища та Міністерством України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи затверджено методичні рекомендації «Організація проведення робіт по очищенню об'єктів, забруднених непридатними та забороненими до використання

пестицидами», рекомендації з гігієни праці та захисту довкілля при роботі з об'єктами, які містять поліхлордифеніли.

О.О. Бобильова брала участь у розробці понад 20 методичних рекомендацій з оптимізації охорони здоров'я населення, а також є автором понад 110 наукових праць.

Енергійність, цілеспрямованість, уміння об'єднувати колег, виваженість, мудрість, здатність справами підтверджувати власні переконання – саме цими рисами володіла Ольга Олександрівна.

Ольга Олександрівна назавжди в серці рідних, близьких, друзів і колег. Її неможливо забути, адже стільки хороших справ вона зробила за 76 років свого земного життя!

Вічна пам'ять!

*Колектив
ДП «Науковий центр
превентивної токсикології,
харчової та хімічної безпеки
імені академіка Л.І. Медведя
Міністерства охорони здоров'я України»*

*Редакційна колегія журналу
«Український журнал
сучасних проблем токсикології»*

Товариство токсикологів України